

***Metodická příručka pro
alternativní formu besed
pro děti a mládež ze
sociálně vyloučených
lokalit***

***v rámci realizace projektu
Pomocná ruka - Společně za
práva a bezpečí***

Vzájemné soužití o.p.s.

Projekt: *Pomocná ruka - Společně za práva a bezpečí*

Ostrava, listopad 2022

Touto cestou bychom rádi poděkovali **Úřadu vlády ČR a Statutárnímu městu Ostrava** za jejich finanční podporu, díky které jsme mohli realizovat náš projekt a jeho aktivity. Poděkování za spolupráci patří zástupcům **NZDM Centrom, ZŠ Halasova, ZŠ Šalounova, ZŠ Škrobálkova**, kteří nás oslovili a umožnili nám v jejich prostorách pro jejich děti besedy realizovat.

Poděkování patří především **dětem a mládeži**, které nás inspirovaly pro vytvoření Metodiky. Bez jejich aktivní účasti by nemohly být besedy realizovány.

Děkujeme

Zvláštní poděkování patří **Margitě Lebicové a Pavlu Mocovi**, kteří vytvořili obrázky a pořídili fotografie do Metodiky. Veškeré fotografie, které byly pro účely tvorby této metodické příručky použity, jsou pořízeny na základě souhlasu fotografovaných osob a zpracovány v souladu s příslušnými právními normami o ochraně osobních údajů a s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 a vnitřních směrnic organizace Vzájemné soužití o.p.s.

Zpracovali: koordinátor a realizátoři projektu Pomocná ruka – Společně za práva a bezpečí
Ostrava, listopad 2022

*Vzdělávání mysli bez vzdělávání srdce
není žádné vzdělávání.*

(Aristoteles)

Obsah

OBSAH	5
ÚVOD	7
1. PŘEDSTAVENÍ ORGANIZACE VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ, O.P.S.	8
2. PROJEKT „POMOCNÁ RUKA - SPOLEČNĚ ZA PRÁVA A BEZPEČÍ“	9
3. CÍLOVÁ SKUPINA PROJEKTU	14
4. BESEDY	16
4. 1. Besedy – pojem, formy	16
4. 2. Postup přípravy před realizací besedy	16
4. 3. Postup realizace besedy v terénu.....	21
5. ALTERNATIVNÍ FORMA BESEDY	28
5. 1. ALTERNATIVNÍ BESEDA PRO DĚTI A MLÁDEŽ, NEJEN ZE SVL – JAK NA TO.....	29
5. 2. PŘÍKLADY DOBRÉ PRAXE	32
5. 3. ZPĚTNÁ VAZBA OD DĚTÍ A MLÁDEŽE	34
ZÁVĚR.....	36
POUŽITÉ ZDROJE	37
SEZNAM OBRÁZKŮ A FOTOGRAFIÍ.....	38
SEZNAM PŘÍLOH	39

Slovo má lehkost větru, ale sílu hromů

(Viktor Hugo)

Úvod

Metodická příručka pro alternativní formu besed pro mládež ze sociálně vyloučených lokalit /dále jen SVL/ vznikla v rámci realizace projektu „*Pomocná ruka - Společně za práva a bezpečí*“.

Metodická příručka je souborem teoretických a hlavně praktických informací, které vycházejí ze zkušeností realizátorů projektu s vykonáváním besed alternativní formou. Alternativní formu besed začali realizátoři projektu používat v době pandemie, která byla vyhlášena Světovou zdravotnickou organizací (WHO) v březnu 2020. V důsledku opatření Vlády ČR byl zákaz shromažďování většího počtu osob jak ve vnitřních prostorech tak ve venkovních. Bylo nutné zvolit jiný způsob realizace besed pro mládež. Besedy se realizovaly v malém počtu, v přirozeném prostředí mládeže a dětí v SVL. Realizátoři do lokalit docházeli, navazovali kontakt s mládeží. Během pořádání besed bylo zjištěno, že děti a mládež se ve svém přirozeném prostředí nedokázali plně a dlouhodobě soustředit. Pokud je téma nezaujalo, tak odcházeli. Besedy se proto musely prokládat jinou aktivitou, např: sportovními hrami, kreslením, vyplňováním křížovek.

1. Představení organizace Vzájemné soužití, o.p.s.

Vzájemné soužití o.p.s. je nevládní nezisková apolitická organizace působící v Ostravě, která vznikla v roce 1997 na základě rozsáhlých povodní v ostravské části Hrušov a vznikajícího napětí mezi romskými obyvateli postiženými povodněmi a neromským obyvatelstvem v oblasti Liščina. Vzájemné soužití o.p.s. svou činnost zaměřuje především na marginalizované a sociálně vyloučené skupiny obyvatelstva, zejména Romy. Víze organizace je rovnoprávnost Romů.

Poslání organizace

Vzájemné soužití, působící v Ostravě, pomáhá Romům a neromům, zejména těm, kteří se ocitli v hmotné a sociální nouzi, vzít osud do svých rukou prostřednictvím nabízených aktivit.

Cíle organizace

- Podílet se svou činností na zlepšení vztahů mezi romskou a neromskou populací, přispět k eliminaci nepřátelských postojů a zažitých negativních předsudků mezi nimi.
- Všeestranně pomoci Romům k jejich integraci do společnosti. Nalézat a podporovat vznik platforem, kde dochází k vzájemným aktivitám a setkáním obou populací.
- Pomoc lidem postiženým záplavami z lokality v Ostravě – Hrušově v roce 1997.
- Vytvářet tvůrčí a volnočasové aktivity pro děti a mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí s cílem rozvoje jejich osobnosti.
- Pomáhat potřebným občanům, kteří se z jakýchkoliv důvodů ocitli v obtížných životních situacích (hmotná a sociální nouze).
- Provádět sociální práci a sociologické průzkumy v romské komunitě.

2. Projekt „Pomocná ruka - Společně za práva a bezpečí“

Projekt „Pomocná ruka – Společně za práva a bezpečí“ (dále jen „Projekt“) je realizován za finanční podpory Úřadu vlády a Statutárního města Ostrava od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022.

Záměrem projektu je předcházet sociálnímu vyloučení a odstraňovat jeho důsledky, eliminovat sociálně patologické jevy a ve spolupráci s Policií ČR přispět k zajištění pořádku a bezpečí v osmi SVL, a to Moravská Ostrava a Přívoz, Vítkovice, Mariánské Hory, Poruba, Hrabůvka, Zábřeh, Slezská Ostrava, Hranečník a zdejších ubytovnách – Jílová, Cihelní, Metalurg, Hlubina, DHM, Soiva, Výstavní, apod.

Prostřednictvím monitoringu lokalit/depistážní činnosti vytvoříme v sociálně vyloučených či znevýhodněných lokalitách a na ubytovnách města Ostravy bezpečnější prostředí, a to zmírněním či eliminací sociálně patologických jevů a jejich dopadů na obyvatele, které mohou mít za následek rizikové projevy chování těchto obyvatel a vyústit až v trestnou činnost. Tím zajistit bezpečí a pořádek v těchto lokalitách, zmírnit napětí a přispět ke zlepšení vztahů ve společnosti a mezi obyvateli majority a minority. Ve spolupráci s Policií ČR na společných pochůzkách se snažíme pomoci lidem v těchto lokalitách prohloubit důvěru v policii, kdy terénní pracovník vytvářel most mezi obyvatelem sociálně vyloučené či znevýhodněné lokality nebo ubytovny a policií a poskytnout jim informace o míře jejich ochrany ze strany Policie ČR, o rizicích jejich vlastního chování a zprostředkovat jim možnost prvního kontaktu s Policií ČR v prostředí, kde se jedinec bude cítit bezpečně.

Aktivní účastí na setkání Multidisciplinárních týmech/ dále jen MdT/ spolupracujeme se zainteresovanými subjekty/Magistrát města Ostravy, nestátní neziskové organizace, Policie ČR, Asistenti prevence kriminality, zástupci úřadů města Ostravy, zástupci základních škol a další instituce/ na snižování kriminality a napětí a zvyšování pořádku a bezpečí v těchto lokalitách poskytováním aktuálních informací o situacích v SVL a na ubytovnách v Ostravě.

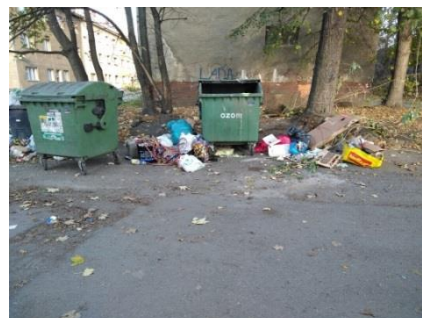
Besedami pro mládež zvyšujeme informovanost o sociálně patologických jevech a aktuálních problémech a možnostech, jak jim předcházet a efektivně řešit.

Vytvořením vzdělávacích komiksů zábavnou formou poskytujeme mládeži informace o vybraných sociálně patologických jevech a možnostech, jak se jim vyhnout či omezit jejich negativní důsledky. Jsou vytvořeny letáky k besedám, komiksy a metodika pracovních postupů.

2. 1. Aktivita projektu

- **Aktivita č. 1: Monitoring lokalit/samostatná depistážní činnost/**

Realizátoři projektu pravidelně navštěvují každou z osmi SVL a zdejší ubytovny. Každý pracovník má přiděleny čtyři SVL a každou z nich navštěvuje cca 1 x týdně s ohledem na aktuální potřeby lokalit. Získané informace využívá v rámci aktivity č. 2 a 3 /viz níže/.

Fotografie č. 1 – Nepořádek v lokalitě

Realizátoři jsou v pravidelném kontaktu s obyvateli SVL a podporují cílovou skupinu /viz níže/ k zajištění bezpečí a pořádku v SVL. Vedou cílené rozhovory s obyvateli SVL a jedincům, kteří chtějí aktivně spolupracovat na změně své situace, pomáhají k dosažení cílené změny. V rámci aktivity realizátoři vyhledávají obyvatele z řad starousedlíků a aktivizují je k participaci na zlepšení situace v dané lokalitě.

Fotografie č. 2 – Nepořádek v lokalitě

S aktivními členy SVL realizátoři uskuteční za realizační rok tři setkání se záměrem poznat se navzájem, sdělit si zkušenosti a odlišnosti, porovnat problémy lokalit a podělit se o způsoby řešení.

- **Aktivita č. 2: Společné pochůzky s POLICIÍ ČR**

Společné pochůzky s Policií ČR vykonávají dva terénní pracovníci v osmi SVL a zdejších ubytovnách. Odborný pracovník je průběžně v kontaktu se styčným důstojníkem PČR a domlouvá pochůzky. Terénní pracovníci s policistou navštěvují každou lokalitu zpravidla 2 x v měsíci nebo dle potřeby. V případě nepřítomnosti policisty navštěvuje terénní pracovník lokalitu sám. Získané informace využívá v rámci aktivity č. 3. Realizátoři společně s policisty poskytují cílové skupině informace o míře její ochrany ze strany Policie ČR, o rizicích jejího vlastního chování zprostředkovávají jim možnosti prvního kontaktu s Policií ČR v prostředí, kde se konkrétní jedinec cítí bezpečně. Realizátoři se snaží vybudovat most mezi policií a cílovou skupinou a napomoci tak k prohloubení důvěry cílové skupiny v policii.

- **Aktivita č. 3: Spolupráce s dalšími subjekty – Multidisciplinární týmy**

Na aktivitě participuje odborný pracovník, který získává potřebné informace od terénních pracovníků působících v dané SVL. V případě nutnosti se setkání zúčastní i terénní pracovník. Zpravidla 1x měsíčně se odborný pracovník zúčastní setkání Multidisciplinárních týmů v osmi SVL (Moravská Ostrava a Přívoz, Ostrava - Vítkovice, Ostrava - Mariánské Hory, Ostrava - Poruba, Ostrava – Hrabůvka, Ostrava – Zábřeh, Ostrava - Slezská Ostrava, Ostrava - Hranečnick) a jednání pracovních skupin Komunitního plánování, pracovní skupiny Prevence kriminality a Romské etnikum. V době letních prázdnin se setkání nerealizují.

Na Multidisciplinárních týmech se informuje o situaci v lokalitách a navrhuje možná řešení situace.

- **Aktivita č. 4: Komunitní besedy**

Realizátoři uspořádají během roku celkem 18 komunitních besed pro mládež. Komunitní besedy realizujeme v NZDM Centrom, na základních školách a ve vybraných SVL. Komunitní beseda trvá cca 2 – 3 hodiny. Před konáním besedy realizátoři rozdávají pozvánky. Besedy preventivně působí na mládež z cílové skupiny a slouží jako zdroj informací o prevenci sociálně patologických jevů, možnostech jak je řešit a předcházet jim. Děti a mládež seznámí s efektivními nástroji řešení problémů a pomůže jim tak získat základní právní povědomí. Na aktivitě se podílí 2 terénní pracovníci a odborný pracovník.

Fotografie č. 3 – Besedy v lokalitě

- **Aktivita č. 5: Vypracování informačních a vzdělávacích materiálů**

Realizátoři během roku zhotoví 3 vzdělávací komiksy a 6 informačních letáčků pro děti a mládež z cílové skupiny. Materiál je v kontextu s tématy realizovaných besed a zábavnou a poučnou formou je doplňuje. Veškeré informační materiály, které jsou určené pro cílovou skupinu projektu, se snažíme psát jednoduše srozumitelným jazykem, přizpůsobit formu dětem a mládeži, aby odborným věcem lépe porozuměla.

2. 2. Realizátoři projektu

Na projektu se podílejí koordinátor projektu, odborný metodik a terénní asistent.

- Koordinátor v rámci projektu organizuje, metodicky vede realizátory projektu. Provádí analytickou a koncepční činnost. Shromažďuje a vyhodnocuje data. Účastní se seminářů, pracovních setkání, komunikuje s médii.

Vytváří podmínky pro realizaci projektu a sleduje čerpání finančních prostředků (zajišťování nákupů v rámci realizace projektu). Vypracovává výroční a závěrečnou zprávu. Zajišťuje publicitu, propagaci a komunikuje s donátorem.

- Odborný metodik v rámci projektu organizuje, popř. provádí Monitoring lokalit/samostatnou depistážní činnost. Poskytuje individuální podporu osobám v lokalitách a na ubytovnách. V lokalitě působí jako preventista k zajištění pořádku a bezpečí. Organizuje Společné pochůzky s Policií ČR v SVL města Ostravy a na ubytovnách a termíny předává terénnímu asistentovi. Zprostředkovává kontakt mezi PČR a obyvateli lokalit a ubytoven. Je nápomocen při eliminaci sociálně patologických jevů/rizikového chování. Aktivně se účastní multidisciplinárních týmů a setkání pracovních skupin Komunitního plánování. Sleduje termíny, místa konání. Na setkání si připravuje podklady. Organizuje besedy v lokalitách. Chystá informační materiály. Informace o dění v lokalitách a na ubytovnách pravidelně předává koordinátorovi. Účastní se pravidelných porad celého realizačního týmu, na kterých se řeší aktuální situace v lokalitách. Zaznamenává příklady dobré praxe, mimořádné situace. Předává koordinátorovi vypracovaný výkaz práce, zápisy z jednotlivých aktivit, intervence, seznam podpořených osob, podklady o realizaci přímé práce, pro tvorbu metodik, pro tvorbu závěrečné zprávy, pro publicitu a propagaci, apod. Metodicky vede terénní pracovníky.

- Terénní pracovník v rámci projektu provádí Monitoring lokalit/samostatnou depistážní činnost. Získané informace využije při Společné pochůzce s PČR a na multidisciplinárním týmu. Poskytuje individuální podporu osobám v lokalitách a na ubytovnách. Podpořené osoby eviduje. V lokalitě působí jako preventista k zajištění pořádku a bezpečí. Vyhledává obyvatele z řad starousedlíků a aktivizuje je k participaci na zlepšení situace v dané lokalitě. Uskutečňuje Společné pochůzky s PČR. Zprostředkovává kontakt mezi PČR a obyvateli lokalit a ubytoven, usiluje o vzájemnou důvěru. Je nápomocen při eliminaci sociálně patologických jevů/rizikového chování. V případě nepřítomnosti odborného metodika se aktivně účastní multidisciplinárních týmů a setkání pracovních skupin v rámci Komunitního plánování. Chystá podklady, pracovní materiál, roznáší pozvánky, realizuje besedy pro cílovou skupinu za úzké spolupráce s odborným metodikem. Přípravuje a vytváří vzdělávací komiksy a informační letáky za úzké spolupráce s odborným metodikem. Informace o dění v lokalitách a na ubytovnách pravidelně

předává koordinátorovi a odbornému metodikovi. Účastní se pravidelných porad celého realizačního týmu, na kterých se řeší aktuální situace v lokalitách. Zaznamenává příklady dobré praxe, mimořádné situace. Předává koordinátorovi vypracovaný výkaz práce, zápisy z jednotlivých aktivit, intervence, seznam podpořených osob, podklady o realizaci přímé práce, pro tvorbu metodik, pro tvorbu závěrečné zprávy, pro publicitu a propagaci, apod. Terénní pracovník konzultuje s odborným metodikem místa působení v rámci Monitoringu lokalit/samostatné depistážní činnosti a Společných pochůzek s PČR. Od odborného metodika získává termíny Společných pochůzek s PČR. Pravidelně informuje odborného metodika a koordinátora o dění v lokalitách a konzultuje problémy a řešení vzniklých situací, apod.

3. Cílová skupina Projektu

- Cílová skupina v rámci projektových aktivit je dána na základě podmínek projektové výzvy. V našem projektu jsou cílovou skupinou obyvatelé a mládež osmi sociálně vyloučených lokalit města Ostrava a zdejších ubytoven. V našem případě tvoří až 80% těchto osob především Romové.

3. 1. Obyvatelé sociálně vyloučených lokalit

Obyvatelé sociálně vyloučených lokalit jsou převážně osoby **sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené**. Sociální vyloučení nebo-li sociální exkluzi definuje zákon č. 108/2006 Sb., zákon o sociálních službách, jako vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace. Tyto nepříznivé sociální situace mohou nastat z různých důvodů ať už ekonomických, sociálních, kulturních, či z důvodu trestné činnosti jiné osoby. Sociální vyloučení je možno definovat i jako proces vyčleňování jedinců či skupin ze společnosti. Lidé vlivem nepříznivé sociální situace nemají možnost se zapojit do běžného života a jsou izolováni na jejím okraji. Většinou se jedná o osoby s nedostatečným vzděláním, dlouhodobě nezaměstnané, trpící různým druhem závislostí, příslušníky etnických menšin, osoby v životní situaci, kterou sami nedokážou zvládnout. Sociální vyloučení se dá považovat i za extrémní formu chudoby. Sociální vyloučení je nejčastěji spojováno právě se SVL.

Za tu je považován byt, dům či čtvrť, kde se shromažďuje více jak 20 lidí pobírajících sociální dávky.

Sociálně vyloučenou osobou se může vlivem nepříznivého životní situace stát kdokoli.

Obecně se dá mluvit o skupinách osob, které jsou sociálním vyloučením ohroženy více než jiné, a to:

- osoby dlouhodobě nezaměstnané či s nejistým zaměstnáním,
- osoby s nízkými příjmy, na sociálních dávkách, na hranici chudoby,
- osoby bez vzdělání, včetně základního vzdělání,
- osoby s mentálním nebo fyzickým postižením,
- osoby trpící závislostmi – osoby drogově závislé, alkoholici a gambleři, apod.,
- osoby s trestní minulostí, pachatelé trestné činnosti, ale i oběti trestné činnosti,
- osoby z minorit, imigranti,
- osoby žijící na upadajícím území nebo na území ghetta,
- osoby bez domova, osoby sociálně izolované,
- osoby opouštějí zařízení pro výkon ústavní péče,
- osoby, které vyrůstaly v SVL,
- osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, apod.

3. 2. Děti a mládež

Aktivity projektu jsou směřovány na pomoc cílové skupině, kterou tvoří obyvatelé lokalit, děti a mládež. Dětem a mládeži je nutno věnovat patřičnou pozornost, protože tvoří podstatnou část obyvatel v SVL.

Při realizování besed v lokalitách jsme zjistili, že především v lokalitě Přední Přívoz - ul. Jílová a Slezská Ostrava - ul. Pláničkova mládež není motivována a vedena k naplňování volného času. Děti a mládež zde bezprizorně tráví svůj čas. Byl zde zjištěn větší výskyt sociálně patologických jevů především výskyt drog. Děti nemají kladný vzor, ze kterého by mohly čerpat. V televizi, médiích nejsou moc k vidění osobnosti z romského etnika, které by byly jejich vzorem. Na sociálních sítích se o sobě spíše dočtou negativa. Nezřídka na Facebooku čteme nenávistné projevy vůči romskému etniku. Děti a mládež, jak si čtou různé nenávistné projevy, slyší je z úst majority, pak se podceňují a rezignují a dokonce inklinují k trestné činnosti. Strategie rovnosti začleňování a participace Romů 2021- 2030 důsledněji používá pojem anticiganismus “protiromské smyšlení”.

4. Besedy

4. 1. Besedy – pojem, formy

Beseda je kamarádská rozmluva několika lidí, kteří se sešli za účelem rozhovoru na téma, které jim buď působí starosti anebo je osobně zajímavá. Duší tohoto rozhovoru je osoba, která o daném tématu hovoří, protože to, nakolik se lidé aktivně zúčastní besedy a kolik nových poznatků jim to přinese, závisí na jeho schopnostech, zkušenostech a vědomostech.

V praxi jsou využívány dvě formy besed:

- **Strukturovaná beseda:** konspekt je jasně daný a je dopodrobna rozplánovaný. Hlavní roli zde má především moderátor, který zastává roli přednášejícího. Prostor pro diskusi je již dopředu stanoven na určitou dobu. Většinou diskuse probíhá v závěru besedy.
- **Nestrukturovaná/polostrukturovaná beseda:** má dopředu vyhotovený konspekt, ale je zde prostor pro improvizaci, živou diskusi. Posluchači jsou zde vtaženi a mohou klást různé dotazy a vést diskusi během celého průběhu. Role moderátora má zde spíše charakter rádce, zkušenějšího kamaráda. Zde ale hrozí nebezpečí, že se diskuse odchýlí od daného tématu, posluchači se mohou vzájemně překřikovat, může zde dojít až ke konfliktním situacím. Moderátor musí umět tento typ besedy řídit, vést správným způsobem a umět kolektiv usměrňovat.

4. 2. Postup přípravy před realizací besedy

Pracovní postupy jsou pro realizaci projektu stejně důležité, jako pro sociální službu standardy kvality. Na rozdíl od nich však pracovní postupy pro projekt nemají jasně dané zákonné vodítko. Jejich zpracování je na každé organizaci, která realizuje projekty. Z našich zkušeností však vyplývá, že jsou pracovní postupy důležitým zdrojem informací a vodítkem pro pracovníky projektu, zvláště pak pro ty, kteří s realizací projektu nemají zkušenosti. Pracovní postupy obsahují detailně rozepsané kroky a činnosti konkrétních aktivit a způsob jejich provedení.

4. 2. 1. Výběr tématu na besedu

Výběr tématu besedy není tak jednoduchý úkol, jak by se na první pohled mohlo jevit. Pokud přednášející nedostal téma zvoleno, tak mu při jeho volbě může pomoci jen jeho vlastní zkušenosti a životní znalosti. Vždycky můžeme vybrat takové téma, které bude atraktivní pro všechny. Někdy si téma volí samotní posluchači a někdy naopak téma vycítí přednášející na základě momentálních potřeb a zájmů svých posluchačů (děti a mládež).

Občas se stává, že někteří lidé v důsledku neporozumění docházejí ke škodlivým a falešným názorům, které je nutno vyvrátit. Dobrý přednášející by nikdy neměl připustit, aby na základě nějaké otázky vznikaly falešné nebo zmatené názory či představy, nebo dokonce pokroucené výklady. A také se nevyhýbá žhavým problémům a mluví o nich přímo, čestně, otevřeně a pravdivě.

4. 2. 2. Zdroje informací

Příprava na besedu se obvykle skládá z několika informačních zdrojů. Přednášející by měl vycházet ze své odbornosti a praxe, a tu doplňovat o další zdroje a rozšiřovat si tak poznatky pro dané téma. Mezi **základní zdroje** patří:

- **Informace:** je ústní, písemná anebo jinak sdělená zpráva. Každý člověk pracující v jakémkoliv oboru potřebuje informace k tomu, aby mohl kvalitně provádět potřebné činnosti.
- **Fakta:** výběr faktů má největší význam a je-li schopen přednášející povědět svým posluchačům něco nového, tak je úspěch besedy do značné míry zaručen. Pozornost posluchačů totiž neudrží známá otřepaná fakta a beseda pak skoro pozbývá svůj význam. Novou stránku můžeme objevit i ve věcech, které se zdají být všeobecně známé.
- **Ostatní zdroje:** knihy, noviny a samozřejmě také časopisy jsou věrnými a spolehlivými pomocníky každého přednášejícího. Ať už se připravuje na jakékoliv téma, vždy se do nich musí podívat, ale někdy mohou být jen pomocným prostředníkem. Při přípravě besedy je také stejně nezbytné pohovořit si s lidmi a poznat jejich mínění, potřeby a názory.

4. 2. 3. Sestavení osnovy besedy

V rámci přípravy je také velice důležité přichystat si různé praktické příklady, které navyšují atraktivitu celé besedy a usnadňují pochopení určitých předávaných skutečností. V rámci přípravy je důležité sestavit **osnovu besedy**, tedy sepsat veškeré kroky přípravy i realizace besedy a v nejlepším případě přidat i termíny plnění.

4. 2. 4. Příprava podkladů, materiálů, letáčků

Mimo pozvánku je důležité vytvořit si **letáček** (viz. Příloha č. 1 až 6). Letáček budeme rozdávat osloveným osobám z cílové skupiny a účastníkům besedy.

4. 2. 5. Konspekt a plán besedy

V úvodu je třeba říci, že **konspekt** je stručný výtah z jakéhokoliv textu, který nám usnadňuje naučení se textu a nutí nás zaujmout ke konspektovanému textu aktivní vztah – informace promyslet a stručně a výstižně je formulovat. Konspekt obsahuje základní myšlenky konkrétního textu a i nejdůležitější fakta, které chce přednášející ve své besedě říct. Konspekt nám pomáhá ujasnit vzájemnou souvislost jednotlivých částí besedy. Hotový konspekt nám umožňuje poznat mnohé klady i zápory besedy a učí přednášejícího úměrnosti a úspornosti jeho projevu i přesnému formulování. Srozumitelnost je nejdůležitější požadavek každé besedy a o to musí usilovat přednášející při tvorbě konspektu. Nejasné, zmatené a neurčité vyjadřování snižuje úroveň besedy a velice často také způsobuje její neúspěch.

U přípravy besedy je vždy velice důležité zaměřit se na **posluchače – cílovou skupinu**. Odlišně budeme konstruovat besedu pro děti, mladistvé a odlišně pro dospělé. Vždy je potřeba seznámit se s cílovou skupinou, s jejími limity a omezeními. Přednášející si musí uvědomit, zda může s ohledem na cílovou skupinu používat odborné termíny a jak moc složitý či naopak jednoduchý musí výklad být, aby byl pro posluchače srozumitelný a pochopitelný.

Při tvorbě **plánu besedy** je třeba zvážit, v jakém sledu vyložíme shromážděná fakta a čím besedu uzavřeme. Jinými slovy, musíme se zamyslet nad kompozicí, tj. skladbou besedy. Hlavním pravidlem kompozice je logičnost a metodické rozvržení látky. To znamená, že na jednu myšlenku musí navazovat druhá, třetí, čtvrtá, apod. a že musí být zachován přirozený přechod od jednoho problému k druhému. Výklad může postupovat od obecného k jedinečnému, ale stejně tak také naopak. Nejčastěji přednášející zahajují diskuzi konkrétními příklady a následně postupují k zobecněným závěrům. Každá beseda je obvykle složena ze tří částí:

- **Úvod**

Úvod objasňuje cíl besedy a obsahuje úvodní poznámky, a také stručný přehled veškeré problematiky. Úvod má hned od začátku podnítit zájem, který ale nevyvolají všeobecné fráze a otřepané pravdy. Úvodní slovo musí být takové, aby upoutalo pozornost posluchačů. Někteří posluchači se domnívají, že beseda má mít tzv. solidní úvod, který často bývá v podstatě souborem všeobecných a standardních frází, které jen posluchači berou chuť poslouchat dál. Obecně se dá říci, že úvod charakterizuje besedu z širšího pohledu. Měl by seznámit posluchače s tím, o co vlastně v besedě jde, kde a kde se s probíraným problémem může posluchač setkat a hlavně proč je dané téma důležité. V úvodu by měla také zaznít osnova celé besedy, tedy nejen časový plán, ale i konkrétní části besedy.

- **Výklad**

Výkladová část má za cíl vysvětlit, dokázat a podrobně rozebrat nadhozené myšlenky a dovést posluchače k žádoucímu závěru. Seznamuje posluchače s konkrétními informacemi a fakty o daném tématu a odpovídá na otázky z úvodu.

- **Závěr**

Závěr také navazuje na úvod. Na konci besedy musí být jasné, že se přednášející po celou dobu výkladu držel daného tématu. Proto je nezbytná důkladná příprava na besedu, aby se přednášejícímu nestalo, že se v polovině výkladu odklonil od tématu a v závěru zjistí, že vlastně mluvit o něčem jiném. V závěru obecně shrnujeme to, čím jsme se během besedy zabývali, tzv. rekapitulujeme. Vhodné je připomenout či zdůraznit podstatné body, informace, fakta, které jsou pro celou besedu stěžejní.

4. 2. 6. Názorné pomůcky - všeobecně

Při přípravě besedy je také důležité se zamyslet nad tím, jaké názorné pomůcky použijeme, protože vhodně sestavená schémata a diagramy mnohdy objasní problém lépe, než sebe přístupnější výklad.

Jejich hlavní funkce je ta, že podtrhují základy myšlenky, usnadňují jejich pochopení a zesilují důraz a přesvědčivost určitých faktů. Názorné pomůcky není nutné užívat u skutečností, které nemají příliš velký význam.

Názorné pomůcky si vždy přichystáme dopředu a posluchačům je prezentujeme, až beseda dospěje k příslušnému problému, následně názornou pomůcku stáhneme, aby neodváděla pozornost.

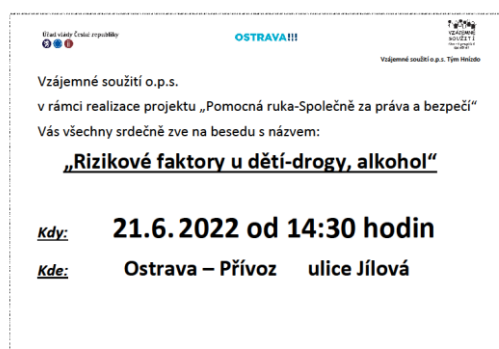

Názorné pomůcky pro děti a mládež

- Ve vnitřních prostorách - tabule včetně křídly, flipchart, plakáty, obrázky, kostky, figurky, imitace různých návykových látek, notebook, dataprojektor, fotky, články, výtvarné pomůcky, Power Pointová prezentace, film se zaměřením na dané téma besedy.
- Ve venkovních prostorách – papíry, pastelky, fotky, články, pexesa, doplňovačky, kvízy, omalovánky na dané téma besedy

4. 2. 7. Vytvoření pozvánky

Jakmile je beseda připravena, je potřeba o jejím uskutečnění informovat příslušnou cílovou skupinu. Pro tyto účely je potřeba vytvořit nejprve pozvánku. **Pozvánka** musí být jasná a výstižná, aby z ní bylo jasné, kdy, kde a na jaké téma se bude beseda konat. Musí být doplněna o příslušná loga. Dle zvážení ji můžeme oživit zajímavým tematickým obrázkem nebo barevným vyobrazením.

Obrázek č. 1 – Ukázka pozvánky na besedu

- V den besedy vzít všechny potřebné materiály, prezenční listinu, věci na sportovní aktivitu, odměny
- Dostavit se v den konání besedy do lokality, přivítat se s dětmi, představit jim téma besedy, dát jim podepsat prezenční listinu
- Zábavnou formou je seznámit s obsahem besedy a její náplní

Fotografie č. 5 – Seznámení s besedou

- Téma besedy prokládat příklady z praxe
- Sledovat pozornost dětí, pokud začínají být neklidné, zvolit přestávku, proložit besedu sportovní aktivitou

- **Atmosféra, kontakt a posluchači**

Když beseda hladce probíhá a lidé vás se zájmem poslouchají, žertují a zvěšují, přejdete-li ke chmurnému tonu, je všechno v pořádku: neviditelný proud přátelského porozumění vás spojuje s posluchači. Je to pro vás znamením, že jste našel výstižné slova i správný ton besedy, a že jste dokázal získat jejich rozum i srdce.

Abychom udrželi zvýšený zájem posluchačů po celou dobu besedy, tak je třeba předem rozmyslet obsah besedy. A pokud se nám podaří nashromáždit dobrý a poutavý materiál, tak je třeba ho rovnoměrně rozložit do všech částí besedy a ihned jakmile poznáte na jakou „stranu“ jsou posluchači naladěni, tak na ní citlivě zahrajete a můžete si být jistí, že budete mít s posluchačem dobrý kontakt.

Takový kontakt se však velice lehce ztrácí. Stačí, když přednášející začne hovořit o všeobecných frázích nebo rozvláčně hovořit o věcech, které s daným tématem vůbec nesouvisí a posluchači během okamžiku zaměří svou pozornost jinam a ztratí o besedu zájem.

Určitou oporu, která dodává přednášejícímu pocit jistoty, představuje konspekt, nebo plán besedy. To ale zase neznamená, že přednášející musí doslova číst předem připravený text. Pokud bude jen předčítat, tak nepromění besedu v diskuzi a nenaváže s posluchači nutný kontakt. Přednášející musí neustále sledovat náladu svých posluchačů a reagovat na veškeré jejich proměny. Přednášející by se také neměl bát dívat se svým posluchačům do očí, protože z nich je schopen hodně vyčíst – např. únavu či nudu.

Při každé besedě musí přednášející dbát na to, aby udržel s posluchači kontakt, protože na tom závisí úspěch celé besedy. Kontakt s posluchači není nic samoúčelného, je to prostředek k dosažení cíle a cílem je dovést posluchače k závěru, které vyplývají z daného tématu.

Pro vytvoření pozitivní atmosféry je nezbytné, aby moderátor dopředu znal přesně svou cílovou skupinu a jejich mentalitu a tomu pak obsah a znění besedy přizpůsobil (řeč, hlasitost typ besedy). Pokud posluchač nerozumí termínům, pak pro něj beseda není užitečná, nemotivuje ho to k další účasti, cítí se poníženo apod. Získané poznatky následně nemůže uplatnit v praxi. Není zde možná zpětná vazba. Proto moderátor by měl mít toto na paměti a

nebát se, používat jazyk cílové skupiny. Neznamená to, že někdo nepoužívá např. vědeckou terminologii, že není dostatečně vzdělaný.

- **Přesvědčivost přednášeného projevu**

Chce-li přednášející získat úctu svých posluchačů, tak si jich musí vážit. To především znamená, že by měl brát ohled na jejich názory, vyspělost, životní zkušenosti a povahovou vyzrálost a nedívat se na ně z vrchu. Přednášející, který neustále zdůrazňuje svou vzdělanost, nepůsobí zrovna příznivým dojmem. Posluchači si obvykle nejvíc váží takového přednášejícího, který v sobě nevidí jediného člověka, který má pravdu a nevnučujeme jim své názory, ale dává jim možnost, aby s jeho pomocí posuzovaný problém pochopili. Posluchači neoceneňují jen vědomosti přednášejícího, ale také i jeho vystupování a vlídný tón jeho řeči.

Schopnost přesvědčivě vystupovat je mimořádně významná dovednost, protože efektivní prezentace se začíná a odvíjí od nás samých. Pokud víme, jak se na posluchače napojit a bude z nás vyzařovat zaujetí pro to, co chceme sdělit, tak posluchače dokážeme zaujmout bez ohledu na to, jak složité je téma, o kterém chceme hovořit.

Pokud vystupujeme, tak je našim hlavním úkolem pomoci lidem začít se na věci dívat trochu jinak než doposud a změnit tak jejich postoje a chování. Pokud se nám to nepodaří, tak naše vystoupení nebylo efektivní. Naše důvěryhodnost se odvíjí od dvou věcí a to je charakter a kompetentnost.

Fotografie č. 6 – Přestávka na besedě

- Během besedy se ujišťovat, zda děti tématu rozumí, zodpovídat jejich otázky, dávat jim podněty k zamyšlení.

- **Vedení besedy a její usměrňování**

I když se nám posluchače podařilo přimět k diskuzi, tak tím ještě úkol neskončil. Jedna z nejdůležitějších vlastností besedy je její cílevědomé zaměření, což znamená, že přednášející podřizuje celý svůj výklad základnímu cíli – tedy odůvodnění hlavní myšlenky. Můžeme říct, že nejlepší beseda je taková, která se podobá řetězu na sebe navazujících problémů vyplývajících logicky jeden z druhého. Beseda často nedosáhne vytčeného cíle, protože jí přednášející nedovede soustavně usměrňovat, i když se o to snaží. Když se přednášející nechá příliš unést detaily svého výkladu – např. čísla, tak ztrácí ze zřetele, že veškeré tyto jednotlivosti nejsou samy o sobě důležité a používají se jen proto, aby odůvodnily a dokázaly hlavní myšlenku. Aby beseda měla úspěch, tak musí obsahovat pádné důvody, pravdivé argumenty a působivé fakta. Závěry mají v besedách velice důležitou roli, ale nesmí se vyvozovat násilně a z uměle vykonstruovaných souvislostí. Nejsou-li v besedě obsaženy pádné důkazy a argumenty, tak sotva posluchač dostane logický a jednoznačný výklad. Závěr je přesvědčivý jen v případě, jestliže přirozeně vyplývá z předchozího výkladu a z názorů vyslovených samými posluchači.

Často bývá přednášející přerušován poznámkami posluchačů, kteří s ním někdy souhlasí a někdy mu odporují. Schopnost na takové poznámky a dotazy reagovat tak, aby nedošlo k přetržení nitě, má pro přednášejícího obrovský význam. Zkušený přednášející nepodlehne kritickým výhradám.

Dokáže-li přednášející u posluchačů prostřednictvím výkladu vyvolat novou myšlenku, a tak je záměrně přivést k dalšímu problému, bude pak schopen lépe předvídat, na co se budou v budoucnu ptát a bude se mu snadněji udržovat směr, který si pro besedu určil.

Velice často se stává, že posluchači kladou takové otázky, že přednášející je nucen změnit svůj plán a dojít k vytčenému cíli jinou cestou. Může se taky stát, že přednášející nebude schopen na otázku dostatečně odpovědět nebo vůbec nebude vědět, co by měl říct. Takovou otázku ale není možné odsunout stranou. Je nutné zareagovat taktně, bez podrážděnosti nebo nedůtklivosti a bez falešného studu, i když se třeba otázka ani k tématu nevztahuje. Přednášející má také právo otevřeně říct, že odpověď na otázku nemá, že ji jednoduše nezná, ale do příště jí zjistí.

- Na konec besedy se s nimi domluvit na další besedě, nabídnout jim téma, které budou společně probírat

- Zpětná vazba

Můžeme říci, že poskytování zpětné vazby je v podstatě každodenní záležitostí, protože běžně dáváme lidem kolem sebe najevo, jak na nás jejich chování působí, aniž bychom nad tím zvlášť přemýšleli. Zpětná vazba je to, co nás v našem životě může dále rozvíjet. Každý den získáváme zpětně reakce našeho okolí na naše jednání a na základě těchto informací se pak formuje naše osobnost a náš přístup k okolnímu světu. Pomocí zpětné vazby často získáváme velice důležité informace – pohled zvenčí, kterého bychom sami nebyli schopni kvůli subjektivnímu zatížení. Zkreslený pohled na sebe může být zapříčiněn našimi vlastními obranami či snahou udržet si vlastní důstojnost a sebevědomí.

- Zpětná vazba pro přednášejícího

Pro přednášejícího může být zpětnou vazbou **pokrok jeho účastníků**. Pokud účastníci či jejich naprostá většina dosáhne požadované úrovně znalostí či dovedností na konci besedy, je zřejmé, že přednášející odvedl výbornou práci. Výborný způsobem zpětné vazby je **zpětná vazba od kolegy**, který se jako neustranný posluchač účastní besedy. **Zpětná vazba od účastníků** většinou přichází na řadu až naposled. Může mít formu písemnou nebo slovní a také individuální nebo skupinovou. Kategorie, které mají být hodnoceny, by si přednášející měl stanovit dopředu, protože jedině tak se přednášející pojistí, že účastníci budou hovořit k věci a jejich hodnocení bude relevantní.

Fotografie č. 7 – Ukázka zpětné vazby

- **Zápis z besedy**

Závěrem celé přípravy a realizace besedy je sepsání **zápisu z besedy**. Zápis by měl obsahovat informace o datu a místě konání besedy, její téma, jména osob, které besedu vedly a organizovaly a jména (popřípadě pouze počet) účastníků besedy. Následně v pár větách popsat průběh besedy, jak se vyvíjela a jaká byla zpětná vazba účastníků. Důležité je nezapomenou vždy přiložit příslušná loga organizace a donátorů.

5. Alternativní forma besedy

Význam slova alternativní je: jiný, zástupný, náhradní. V případě alternativní forma besed si to vysvětlujeme jako jinou formu besed, než s jakou se běžně setkáváme. Na základě zkušeností z roku 2021 a 2022, jsme zjistili, že samotné besedy děti příliš nebaví. Zvláště po období distanční výuky, kdy si většina dětí a mládeže odvykla na školní režim, bylo mnohdy složité realizovat besedy a mládež zaujmout. Během roku jsme však přišli na to, že mládež můžeme zaujmout, nabídneme-li jim nějakou formu zájmové činnosti, jako například míčové hry, křížovky, luštění, apod. Během takové zájmové činnosti je mládež přístupnější k přijímání různých odborných informací, které jsou obsahem besed a můžeme ji tak snadněji zaujmout a pracovat s ní.

Realizátoři alternativních besed dodržují několik pravidel, které si ze svých zkušeností s besedami sestavili.

- Besedy v přirozeném prostředí dětí a mládeže
- Příprava na besedu
- Pravidelnost návštěv v lokalitách – navázání důvěry
- Postup navázání komunikace – oslovení
- Seznámení s tématem
- Vhodný výběr tématu na besedu podle aktuálnosti, věkové skladby, počtu dětí
- Improvizace
- Realizátoři besed jsou komunikativní, empatičtí, vnímaví
- Děti a mládež si témata navrhují sami
- Přednes besedy – přirozený, zábavný, ne učitelský, partneři na stejné úrovni, nepovyšovat, neponižovat, kamarádský přístup
- Správné načasování přestávek – vypořádání z reakcí dětí
- Vhodné hry na přestávky – míčové hry/vybíjená, fotbal, švihadlo/
- Motivace -např.: kdo dal gól – zodpověděl otázku z tématu – dostal odměnu
- Malé odměny
- Zpětná vazba

5. 1. Alternativní beseda pro děti a mládež, nejen ze SVL – Jak na to...

Realizátoři vychází z vlastních zkušeností

5. 1. 1. Na úvod

Máte zájem uspořádat besedu? V přirozeném prostředí obyvatel, kteří žijí v sociálně vyloučené lokalitě? Ve venkovním prostředí? Od nápadu k „úspěšné“ realizaci takové besedy, ale budeme muset ještě ujít „nějakou cestu“. Všem předchází pravidelné návštěvy SVL, v našem případě především formou depistážní činnosti. Jednoduše řečeno „mluvíte s lidmi“. Jsou to: dospělí, děti, starší obyvatele, muži, ženy, holky, kluci. Na tom, koho právě oslovíte ani tak nezáleží. Celá „věc“ se točí kolem komunikace, nebo konverzace chceme-li. Někoho by mohla napadnout otázka, o čem stále komunikovat? Odpověď je velmi snadná, komunikujeme o životě, běžných radostech, starostech a také problémech. Vždy se najde pár slov, nebo téma, o kterém můžete s ostatními pohovořit. Informace jsou v tomto případě zcela zásadní. Každá lokalita, nebo oblast, mívá svá specifika, ale na druhou stranu se v mnohém neliší jedna od druhé. Z našich zkušeností vyplývá, že v SVL žijí převážně lidé z minority (není podmínkou), kteří povětšinou žijí odlišně, neboli jinak ve srovnání s majoritou.

5. 1. 2. Děti a mládež

Děti a mládež jsou v důsledku mnoha nepříznivých vlivů nedostatečně vedeny, ale také se v zásadě chtějí „bavit“, mají své potřeby a řeší své problémy, tak jako mládež, třeba z „jiných vrstev“ a my z Pomocné ruky s nimi o všem komunikujeme. Nasbírané informace a pak předáváme dalším subjektům prostřednictvím jiných aktivit. Také je předáváme ostatním kolegům. Zde často vznikají náměty besed, na různá témata, která jsou zaměřena na dobovou problematiku. Téma besedy si však mohou zvolit děti a mládež sami. V takovém případě je pak povětšinou průběh besedy velmi hladký a mnohdy zábavný, přesto že téma je jedním slovem „obtížné“. Pak jsou zde ale také témata, o kterých je zapotřebí s mladými lidmi hovořit, ale v průběhu besedy je po chvíli konverzace pro mládež neatraktivní a mladí účastníci přestávají reagovat.

Často, ale dávají jasně najevo, že v mnoha případech jsou témata besed pro budoucnost mladých velmi důležitá a je nanejvýš vhodné samotný přednes dokončit tak, aby v podvědomí mládeže tzv. „zanechal své stopy“ a byla tak naplněna skutková podstata realizované besedy.

5. 1. 3. Realizátor/ři

Realizátoři besed, by v ideálním případě měli být ti, kteří s dětmi a mládeží běžně komunikují, pracují s nimi, znají se. Z našich zkušeností při realizaci besed vyplývá, že účastníci jsou uvolnění – nebojí se konverzovat, přičemž se dokáží velmi často, naprosto otevřeně bavit prakticky „o čemkoli“. Dalším důležitým segmentem úspěšně realizované besedy je tzv. „zábavná forma“, kdy realizátor s respektem, přiměřeně, ale otevřeně diskutuje s mládeží, jakoby byl takřka jeden z nich. Pokud, ale vše výše uvedené selže? Pak s největší pravděpodobností zachrání situaci celkově uvolnit „napjatou atmosféru“ a „těžký vzduch“ např.: nějakou sportovní hrou, nebo fyzickou aktivitou, kterou s dětmi osobně provozujete při Vašich návštěvách lokalit.

5. 1. 4 Praxe

V praxi tato metoda funguje! My z „Pomocné ruky“, jsme se o tom již mnohokrát přesvědčili a zde uvádíme jeden příklad **Úspěšně realizované besedy**.

Bylo to asi takto: na základě získaných informací z našich realizovaných depistáží a dále informací získaných od jiných subjektů se kterými spolupracujeme, jsme vyhodnotili, že jedním z témat pro besedy by mělo být „Domácí násilí“. Hovořit na takové téma vzbuzuje respekt u lidí všech věkových skupin. K besedě jsme vypracovali potřebné materiály, zvolili vhodný datum realizace a besedu s názvem „**Domácí násilí**“ jsme několik dní před datem realizace patřičně prezentovali přímo v jedné nejmenované SVL. O přednášce jsme obyvatele informovali nejen verbálně, ale také jsme po lokalitě vylepili několik pozvánek. Později v den přednášky, jsme se opět dětem představili a vzápětí jsme nastínili téma dnešní besedy, kterým bylo „Domácí násilí“. Zprvu jsme se všemi účastníky debatovali o významu a spojitosti těchto dvou slov. Po nějaké době jsme si byli patřičně jistí, že všichni zúčastnění velmi dobře pochopili, o čem bude řeč. Děti se pak dychtivě zapojily do debaty a nejvíce je zajímalo – co je a co není domácí násilí, také jak je případně rozpoznat.

V tu chvíli jsme vyzorovali, že mladých účastníků nebylo moc jasné, jak tenká je hranice mezi domácím násilím a popř. „běžným sporem“. Většina z nich proto začala ztrácet zájem a v ten okamžik bylo zapotřebí s úsměvem na tváři a dostatečně hlasitě na vzniklou situaci reagovat. „*Pojďte děti. Máme tady s sebou pár švihadel, vzali jsme také nějaký míč a půjdeme si něco zahrát!!!*“ Opět to zafungovalo, říkali jsme si. Všechny děti, kterých na besedu v ten den přišlo cca dvacet, souhlasily. Pak jsme si s kolegou a všemi zúčastněnými zahráli několik míčových her, holky si zaskákaly přes švihadlo a po chvíli vše mohlo pokračovat. Děti opět mnohem lépe reagovaly. Ke konci besedy jsme zábavnou formou společně zinscenovali pár příkladných modelových situací a scének. Na závěr jsme dali dětem možnost se na cokoli dotázat a konverzovali jsme o zážitcích z běžného života dětí. Také se zde z vyprávění dětí objevilo několik příkladných situací, které se týkaly skutečného domácího násilí. Některé děti popisovaly, jak před jejich zraky otec bije matku a naopak. Podle slov dětských účastníků fyzickému násilí předchází krátké, ale „ostré“ výměny názorů a někdy padnou i facky. Děti ale o věcech, které zažívají doma, nerady hovoří.

5. 2. Příklady dobré praxe

V rámci projektu: „Pomocná ruka - Společně za práva a bezpečí“ jsme realizovali besedy pro děti a mládež v sociálně vyloučených lokalitách, v jejich přirozeném prostředí a to: v Ostravě Přívoze, na ul. Jílové a ul. Pláničkové.

Besedy jsme také realizovali na Základních školách Šalounové, Halasové a Škrobálkové a NZDM Centrom.

Fotografie č. 8 – Beseda v lokalitě

Dvakrát za týden jsme navštěvovali děti i mládež v jejich přirozeném prostředí, kde jsme komunikovali s dětmi i mládeží a tématy na rizikové chování, o drogy, šikana, kyberšikana a především jsme je chtěli motivovat, aby se vzdělávaly a měly tak svou vlastní vizi do budoucnosti.

V **Ostravě-Přívoze** na **ulici Jílové**, jsme realizovali několik besed na vybrané témata, které jsme prezentovali dětem a mládeži v jejich přirozeném prostředí.

Před začátek prázdnin, jsme navštívili lokalitu, kde jsme pozvali děti i mládež na besedu, která se týkala tématu:“ **Pojem rasismus, diskriminace, anticiganismus.**“ Pokaždé, když jsme přišli do lokality Ostrava Přívoz, na ulici Jílové, vítaly nás děti a hned se ptaly, co budeme dneska dělat? A máte pro nás něco?

Fotografie č. 9 – Beseda v lokalitě

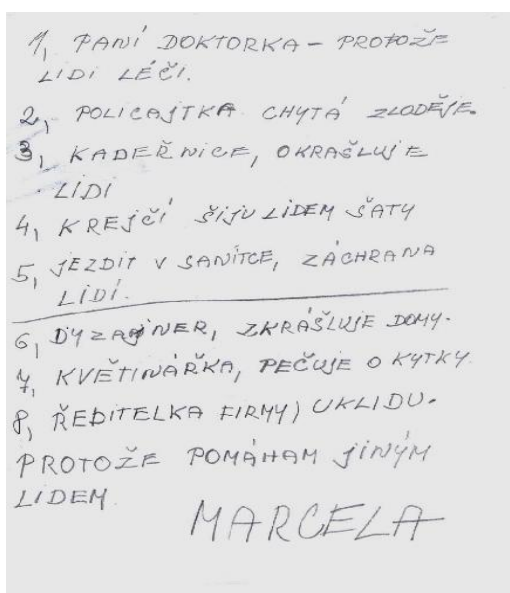
Ovšem, že jsme jim rozdali odměnu ve formě oplatku a pití, ale ještě předtím, jsme si začali povídat o rasismu, co to znamená, jaký to má význam pro společnost, ale i ve světě a jakým způsobem se tomu staví. Děti samy pojmy rasismus, diskriminace už slyšely ve škole a po vysvětlení pojmů nám začaly vyprávět své příběhy a v jakých případech byly samy svědky.

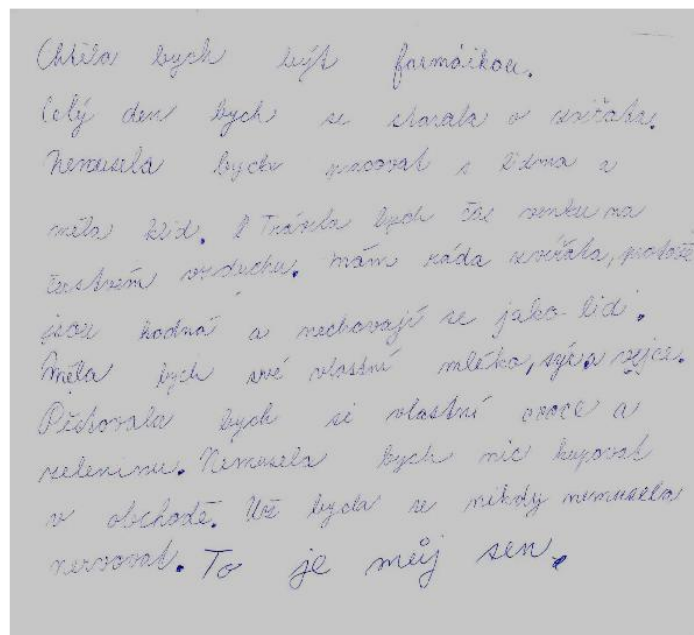
Ve Slezské Ostravě na ulici Pláničkové jsme se během pořádání besedy na téma: „Motivace a příprava k budoucímu povolání“ ptali dětí, čím budou, až vyrostou.

Fotografie č. 10 – Důvěra mezi přednášejícím, dětmi a mládeží

Odpovídaly nám různě, ale nejvíc jsme slyšali: „policista, kadeřnice, prodavačka....“ Některé děti se vyjádřily, že chtějí být letuškou, farmářskou...”

Obrázek č. 4 – Ukázka odpovědí dětí na otázky k tématu besedy

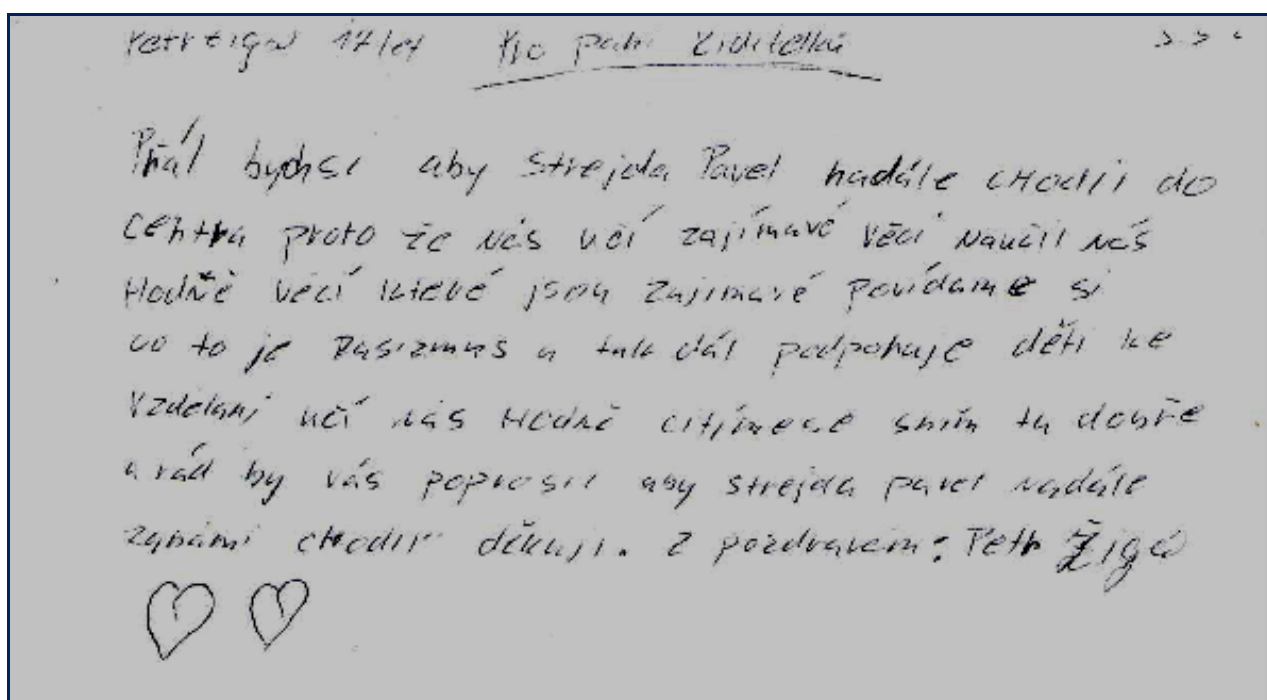

Obrázek č. 3 – Ukázka odpovědí dětí na otázky k tématu besedy

Děti, ale také nás šokovaly tím, že uváděly...“budu doma na dávkách, tak jako rodiče,.... půjdu na pracák... nebudu dělat nic jako můj táta....“

Vysvětlili jsme dětem, jaké vzdělání by měly mít, aby své vysněné profese mohly vykonávat a hovořili jsme o důležitosti vzdělání. Jeden z chlapců nám vyprávěl, že jeho příbuzný je policistou a když se s ním setkává, vypráví mu, jak to vypadá na služebně, koho zachránil nebo zpacifikoval. Děvčata se chtějí líbit, hrají si s vlasy a rády by se tím v budoucnu živily.

5. 3. Zpětná vazba od dětí a mládeže

Obrázek č. 5 – Ukázka zpětné vazby od dětí a mládeže

Fotografie č. 11 – Beseda v lokalitě

LENTA LENTU

ČOKOVA Eva

Třída: 7.C

13 LET

CHTĚLA BYCH, ABY STRĚJDA PAVEL
 POKRAČOVAL V TEMATECH. MOC SEM
 SE TOHO DOZVĚDĚLA A CHTĚLA
 BYCH OD STRĚJDY PAVLA VĚBĚT JEŠTĚ
 VÍCE. (SEXUÁLNÍ VYCHOVU)
 MAM VÁS RADÁ. ♥

Obrázek č. 6 – Ukázka zpětné vazby od dětí a mládeže

Cechová Gabriela

28.6.2009 TŘÍDA 6.B.

CHTĚLA BYCH, ABY STRĚJDA PAVEL
 POKRAČOVAL V TEMATECH. A CHTĚLA
 BYCH TO ZHOTOVIT JSEM TO NEBYLA
 A OSTATNÍ DĚČÍ ŽE JE TOSUPČE. ♥

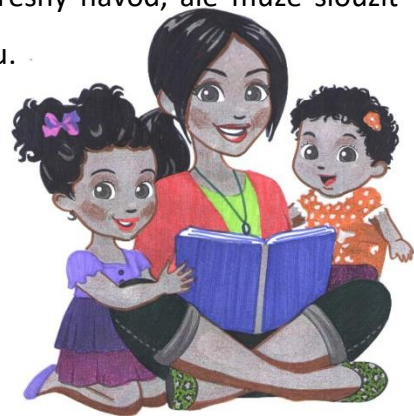
MAM VÁS RADÁ

Obrázek č. 7 – Ukázka zpětné vazby od dětí a mládeže

Závěr

Metodická příručka pro alternativní formu besed byla vytvořena na základě zkušeností realizátorů projektu „Pomocná ruka – Společně za práva a bezpečí“ při besedách s dětmi a mládeží v SVL. Děti a mládež ve svém přirozeném prostředí vnímají besedy jinak než ve škole, nebo v různých centrech pro mládež. Každá beseda, na kterou děti a mládež dobrovolně přijdou, má jiný průběh. Realizátoři se museli naučit přizpůsobit se požadavkům dětí a mládeži. Přesný postup na alternativní formu besed nelze stanovit, protože se neustále mění. Důležitým faktorem je, že člověk, který realizuje besedy by měl děti znát, vědět o jejich problémech, znát jejich potřeby a hlavně přání, mít jejich důvěru. Nechat dětem velký prostor pro jejich vyjádření, mít možnost sdělovat své názory, postoje. Důležité je, s dětmi nemanipulovat, nepřetvářet je k obrazu svému, umět jim jejich řeči vysvětlit dané téma, respektovat je a hlavně umět s nimi o tématu diskutovat nikoli mentorovat či přímo poučovat, nebo nařizovat. Pracujeme-li s dětmi, a je jedno jestli jsou to besedy, máme na paměti, že dítě nesmíme zklamat. S dětmi k besedám přistupujeme interaktivní formou různých her, modelových situací. Děti by měly mít pocit, že nejsou ve třídě při klasické vyučovací hodině. Jak již jsme výše uváděli, každé dítě je jedinečné, stejně tak jsou jiné děti v různých lokalitách či třídách ve škole. Ale jako každé děti si rády hrají, proto besedy prolínáme oddychovými hrami a odměňujeme je pamlskem.

Metodická příručka, kterou jsme vytvořili, nelze brát jako přesný návod, ale může sloužit jako inspirace pro realizaci alternativních forem besed v terénu.

Děti vyslovují nesčetné city, které dospělí také mají, ale nevysloví.

(Jean Paul)

Použité zdroje

JANOUSHKOVÁ, K., NEDĚLNÍKOVÁ, D. *Profesní dovednosti terénních sociálních pracovníků*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2008. ISBN 978-80-7368-504-1.

MATOUŠEK, O. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0213-4.

NEDĚLNÍKOVÁ, D., ed. POLÁČKOVÁ, L. *Metodická příručka pro výkon terénní sociální práce*. Ostrava: Ostravská univerzita, 20

WEDLICHOVÁ, I. *Terénní sociální práce v praxi*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, 2008. ISBN 978-80-7044-975-2.

BELJAKOV, V., TOLMAČEV, A. *Jak připravit a provést besedu*. Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1962.

Hayesová, N. *Základy sociální psychologie*. Praha: Portál, 2009. ISBN: 978-80-7367-639-1.

Jedináková, H., Polachová, L. *Metodický průvodce vzdělávacími aktivitami pro rodiče*. Ostrava, 2019. Vzájemné soužití o. p. s.

<https://www.nzip.cz/clanek/447-covid-19-zakladni-informace> citováno 20. 10. 2022

Výroční zpráva Vzájemné soužití 2021

<https://slovník-cizích-slov.abz.cz/web.php/slovo/alternativni>

Seznam obrázků a fotografií

Obrázek č. 1 – Ukázka pozvánky na besedu

Obrázek č. 2 – Ukázka prezenční listiny

Obrázek č. 3 – Ukázka odpovědí dětí na otázky k tématu besedy

Obrázek č. 4 – Ukázka odpovědí dětí na otázky k tématu besedy

Obrázek č. 5 – Ukázka zpětné vazby od dětí a mládeže

Obrázek č. 6 – Ukázka zpětné vazby od dětí a mládeže

Obrázek č. 7 – Ukázka zpětné vazby od dětí a mládeže

Fotografie č. 1 – Nepořádek v lokalitě

Fotografie č. 2 – Nepořádek v lokalitě

Fotografie č. 3 – Besedy v lokalitě

Fotografie č. 4 – Oslovení dětí a mládeže

Fotografie č. 5 – Seznámení s besedou

Fotografie č. 6 – Přestávka na besedě

Fotografie č. 7 – Ukázka zpětné vazby

Fotografie č. 8 – Beseda v lokalitě

Fotografie č. 9 – Beseda v lokalitě

Fotografie č. 10 – Důvěra mezi přednášejícím, dětmi a mládeží

Fotografie č. 11 – Beseda v lokalitě

Seznam příloh

Příloha č. 1 – letáček na téma „Chování ke svým kamarádům, spolužákům, na veřejnosti“

Příloha č. 2 – letáček na téma „Motivace a příprava k budoucímu povolání“

Příloha č. 3 – letáček na téma „Motivace ke vzdělání“

Příloha č. 4 – letáček na téma „Pojem rasismus, diskriminace, anticiganismus“

Příloha č. 5 – letáček na téma „Rizikové chování u dětí – Drogy, alkohol“

Příloha č. 6 – letáček na téma „Rizikové chování u dětí – Záškoláctví, kriminalita, kyberšikana, závislost na internetu“

Příloha č. 7 – komiks na téma „Motivace a příprava ke vzdělání“

Příloha č. 8 – komiks na téma „Chování ke svým kamarádům, spolužákům, na veřejnosti“

Příloha č. 9 – komiks na téma „Motivace ke vzdělání“

Příloha č. 1 – Letáček na téma „Chování ke svým kamarádům, spolužákům, na veřejnosti“

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Vzájemné soužití o.p.s. v rámci realizace projektu
„Pomocná ruka –
Společně za práva a bezpečí“

**„Chování ke svým
Kamarádům a spolužákům.
K rodině i na veřejnosti.“**

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Ve škole i na veřejnosti se chováme slušně, s úctou, zdvořilostí a soucitně. Především ke starším lidem se chováme s respektem.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Chovejme se k lidem okolo nás tak, abychom měli nejenom dobrý pocit, ale i dobrý úmysl a užitek.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Schopnost navazovat přátelství není samozřejmá a není to vlastnost, se kterou přicházíme na svět. Mnoho vzorců chování přebíráme od lidí, kteří jsou nám nejbližší. Být kamarádský se můžeme naučit.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Chování ke svým spolužákům a okolí

Chovám se tak, aby mě měli všichni rádi, a abych měl kamarády.

Jsem zodpovědný za své chování a činy.

Respektuji dospělé.

Dodržuji pravidla.

Chovám se ohleduplně ke svému okolí a nic neničím.

Jsem dochvilný

Zdravím dospělé.

Umím se omluvit a přiznat chybu.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Klíčové pojmy:

Chování
Prosociální chování – Pozitivní chování, vedoucí k pomoci člověku či lidem.

Altruismus–Pomoc poskytovaná druhým, není spojena se ziskem či odměnou.

Reciprocita– Máme pomoci těm, kteří pomohli nám.

Empatie–Vcítit se do situace druhých.

Přátelství a nepřátelství
Přátelství–Vztah spojující dvě anebo více osob, na základě vzájemných sympatií, které nemají sexuální charakter. Náklonnost a porozumění, ohleduplnost, důvěra, upřímnost, empatie.

Nepřátelství– falešné přátelství

Příloha č. 2 – letáček na téma „Motivace a příprava k budoucímu povolání“

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

Vzájemné soužití o.p.s. v rámci realizace projektu
„Pomocná ruka -
Společně za práva a bezpečí“

**„Motivace
a
příprava k budoucímu povolání“**

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

**Kde se můžeš dovědět víc o
různých oborech a povoláních:**

Úřad práce
Škola
Dny otevřených dveří na školách
Internet
Veřejné školy, vzdělávání a pracovních příležitostí — Student a Job

Dále ti můžou poradit:

Rodiče
Třídní učitel
Výchovný poradce

Přijď na některou z besed a dozvíš
se více o profesích a povolání.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

Co je povolání?

**Povolání je pracovní činnost, díky které budeme mít
finanční prostředky (mzdu),
abychom v životě užili sebe
a později i své děti.**

Mzda zpravidla slouží k úhradě
nákladů na živobytí a našich
dalších potřeb.

Budoucí povolání bychom
měli vybírat s patřičnou
důsledností, protože nás nejspíše
bude provázet celý život.

**Žádné povolání není
nadřazeno jinému povolání!
Každá práce je důležitá!**

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

**Zde si představíme příklady
povolání:**

„ZEDNÍK“

Zedník provádí zednické práce na
stavebních konstrukcích a úpravy
povrchů, zejména použitím malty,
cihel, tvárnic, obkladaček, dlaždic,
sádkokartonových desek, umělého a
přírodního kamene. Připravuje
malty a beton, upravuje stavební
materiál (seká cihly a tvárnice).
Vytváří základy staveb, rozměřuje a
staví nosné a nenosné vnitřní i
vnější příčky a zdi, vytváří klenby,
překlenutí různých otvorů, omítky a
fasády. Zedník také staví komíny,
krby, pece. Provádí běžné hydroizolace
a tepelné izolace, lité
podlahy, novostavby, rekonstrukce
a opravy betonových dlažeb, obkladů a
mozaik.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

„AUTOMECHANIK“

Automechanik provádí údržbářské,
opravářské i seřizovací práce na
silničních motorových vozidlech. Diagnostikuje
poruchu za pomoci měřících
přístrojů a stanovuje způsob
opravy. Je plně kvalifikovaný k posouzení
stupně opotřebení a funkční
způsobilosti jednotlivých částí vozidla.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

„KUCHAŘ“

Kuchař je ve své práci zodpovědný
za sestavování jídelního lístku a
vytvoření vhodné skladby pokrmů.
Spolupracuje při zjišťování nákladů,
objednávání surovin, přejímce,
přezkušování, skladování a konzervaci
zboží. Připravuje a upravuje
pokrmů. Aranžuje bufety, bankety a
vydává pokrmy. Zpracovává a upravuje
polotovary a udržuje kuchyňské
nádoby a vybavení v čistotě.

Příloha č. 3 – letáček na téma „Motivace ke vzdělání“

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecť se, pomáhej!

Vzájemné soužití o.p.s. v rámci realizace projektu
„Pomocná ruka -
Společně za práva a bezpečí“

„Motivace ke vzdělání“

Přemýšlejte o sobě:

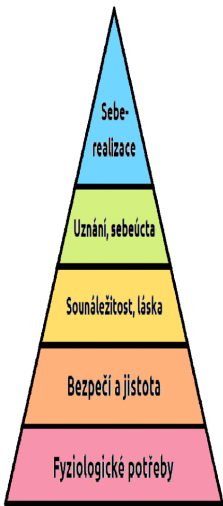

MOTIVACE

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecť se, pomáhej!

Vzdělání

je souhrn znalostí, dovedností a schopností, které lidé získávají prostřednictvím **vzdělávání, výuky a studia.**

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecť se, pomáhej!

Tenhle malý kluk se jmenuje Karlík a je to obyčejný školák – jako jste i vy! Možná se mu někdy honí hlavou i stejné myšlenky a otázky, jako i vám...

...„Proč musím ráno tak brzy vstávat?“

...PROČ MUSÍM CHODIT DO ŠKOLY?

...nebaví mě učit se!

Tito dva lidé jsou Karlíkovými rodiči a velice jim záleží na tom, aby všechny jejich děti měly co nejlepší vzdělání. Oba chodí do zaměstnání, aby mohli svým dětem dopřát co nejlepší jídlo, hračky, ale také co nejlepší VZDĚLÁNÍ!

Na některých školách se za vzdělání totiž musí platit...

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecť se, pomáhej!

Motivace je proces, který ovlivňuje chování a jednání lidí tak, aby dosáhli určitého cíle. Vše, co člověk dělá, dělá z nějakého důvodu, chce něčeho dosáhnout. Díky motivaci také lidé uspokojují své potřeby, např.: biologické jako zajištění bezpečí nebo spánek, sociální jako potřebu vzdělání, začlenění se do společnosti a podobně.

Druhy motivace
Motivaci dělíme podle toho, zda vychází z vnitřních nebo vnějších podnětů na vnitřní a vnější. Podle toho, zda je motivace založena na odměně nebo strachu pak rozlišujeme motivaci pozitivní a negativní.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecť se, pomáhej!

Vnitřní motivace
Vnitřní motivaci se rozumí **sebe-motivace**, tedy děláme to sami pro sebe, naše potřeby a zájmy. Patří sem například snaha získat majetek, přátele, ale i základní životní potřeby.

Vnější motivace
Vnější motivace **přichází z našeho okolí**, nejčastěji od partnerů, rodiny, nebo například nadřízených a podobně. Zde lze zařadit různé odměny, příkazy, ale i tresty nebo následování vzorů a idolů.

Pozitivní motivace
Jako motivace pozitivní se označuje ta, která je člověku **příjemná** a je založená na **odměně** – hmotné, například peněžní, ale i nehmotné, a to třeba pochvaly nebo dobrém pocitu naplnění.

Negativní motivace
Negativní motivace je spojená především se **strachem**. Patří zde i motivace související se samotným přežitím, například motivace, která nutí člověka vyhledávat bezpečí a podobně.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecť se, pomáhej!

Všechno jde, když se chce, že ano...

Příloha č. 4 – letáček na téma „Pojem rasismus, diskriminace, anticiganismus“

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

Vzájemné soužití o.p.s. v rámci realizace projektu
„Pomocná ruka -
Společně za práva a bezpečí“

**„Pojem rasismus,
diskriminace, anticiganismus“**

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

Rasismus

Je teorie a ideologie hierarchizující sociální skupiny podle rasového klíče. Rasismus jako politická ideologie se snaží legitimizovat společenské nerovnosti na základě předpokládaných biologických, tzv. rasových, rozdílů mezi lidmi

...když jeden člověk nenávidí druhého člověka, protože má třeba jinou barvu pleti...

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

Stop Rasismu!!!

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

Diskriminace

(lat. *discriminare* = rozlišovat) je termín označující **nějaké rozlišování.**

..ty s námi nepůjdeš, protože máš jinou barvu pleti!

Nebo třeba: Ty s námi nepůjdeš, protože ty jsi kluk a my jsme holky!

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost společně

Anticiganismus

Anticiganista:

Může to být člověk, kterému na cikánech-rómech vadí úplně všechno

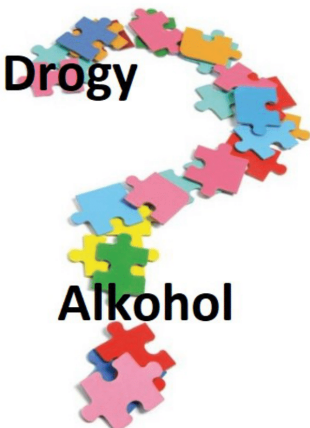

Příloha č. 5 – letáček na téma „Rizikové chování u dětí – Drogy, alkohol“

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Vzájemné soužití o.p.s. v rámci realizace projektu
„Pomocná ruka –
Společně za práva a bezpečí“

„Rizikové chování u dětí-“

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Nepijte Alkohol!

Neberte Drogy!

POZOR!

Alkohol a drogy jsou špatné!
Závislost na drogách a alkoholu
se léčí velmi obtížně!

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

My nikdy nebude-
me brát drogy, ani
pít alkohol!
Řekněte také Vy
alkoholu a drogám
NE!

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Víte něco o drogách?
Drogy dělíme na měkké
a tvrdé.
A Dále na legální a
nelegální.

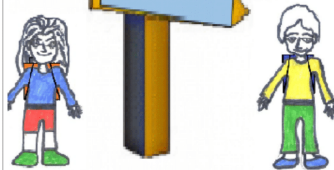

Mezi měkké drogy
patří třeba
Marihuana a tvrdá
droga je například
Pervitin.
Legální drogou může-
me nazvat třeba ciga-
rety. Nebudeme je
zde jmenovat všech-
ny, ale nelegální dro-
gy jsou například-
pervitin, heroin, extá-
ze, LSD, kokain.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

**Děti, mládeži—neberte si od
„cizích“ osob žádné
bombóny, sladkosti, ani nic
jiného, mohou to být
DROGY!**

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

**Užíváte drogy, nebo pijete
alkohol?**
Kdo mi pomůže?
**Kam se obrátit s žádostí o
pomoc?**

**-Pro děti všeobecně platí, že
by se měly se svým problé-
mem obrátit na své rodiče,
policistu nebo na některého
z učitelů ve škole**

**-Dospělý člověk se pak mů-
že obrátit na společnost**

ARKA z.s.,
nebo na
RENARKON o.p.s.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Vzájemné soužití o.p.s. v rámci realizace projektu
„Pomocná ruka –
Společně za práva a bezpečí“

Rizikové chování u dětí

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Klíčová slova, jak jim rozumí děti:

Záškoláctví – když děti, nebo mladiství úmyslně nechodí do školy.

Kriminalita – mezi kriminalitu patří například: Násilí, krádež, nebo výtržnictví.

Kyberšikana – je vlastně šikana, ale na internetu, třeba prostřednictvím „Sociálních sítí“ (facebook, twitter, tiktok..)

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Mládeži, nechodte za školu!

Rodiče nezletilých dětí
pozor!
Záškoláctví je trestný čin!

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Co je kyberšikana?

Kyberšikana (též **kybernetická šikana**, počítačová šikana, počítačová šikana či **cyberbullying**) je to vlastně druh šikany, prostřednictvím elektronických médií, jako je internet a mobilní telefony, které slouží k agresivnímu a záměrnému poškození uživatele těchto médií.

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!
VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Obecnost, spolupráce, odpovědnost

Závislost na internetu?

Závislost na Internetu, někdy též **netolismus** nebo **netholismus**, je chorobná závislost na internetu ve všech formách, tzn. hraní webových her, chatování, sledování e-mailů, běžné surfování na internetu apod. V širším pojetí zahrnuje závislost na tak zvaných **virtuálních drogách**, kam lze navíc zařadit i **mobilní telefon** a **televizi**.

Příloha č. 7 – komiks na téma „Motivace a příprava ke vzdělání“

OSTRAVA!!!

Křížovka pro Tebe

1. dopravní prostředek na A
2. kdo tě učí ve škole
3. letní roční období
4. dolní končetina
5. exotické oranžové ovoce
6. mládě krávy
7. zvíře, které mění barvy
8. školní brašna
9. první měsíc v roce
10. v červenci a v srpnu nechodíme do školy, máme...
11. čím chce být Karlík?

Tajenka ti napoví, čím chce být Samuel?

Na přední stranu napiš do větví stromu, jaké znáš další povolání.

OSTRAVA!!!

Vzájemné soužití o.p.s.
Realizovaný projekt:
„Pomocná ruka - Společně za práva a bezpečí“

Komiks

„Motivace a příprava k budoucímu povolání“

OSTRAVA!!!

Barča s Karlíkem šla na hřiště a tam potkali spolužáka Samuela.

Barča: Ahoj Samueli, proč jsi včera nebyl ve škole?

Samuel: Bolelo mě břicho a stejně měla být nějaká divná přednáška.

Barča: Proč divná? Byla super. To jsi přišel o hodně.

Samuel: A co tam bylo tak super, že jsi taková nadšená?

Barča: Konečně jsem si ujasnila, čím chci být, až vyjdu ze školy.

OSTRAVA!!!

Informace o povoláních školách, kde jsou různé druhy oborů můžeš získat např.: od rodičů, učitelů ve Tvé škole, na Dnech otevřených dveří jednotlivých škol, na internetu.

Práce dělá člověka šťastnějším!

Zde napiš své jméno, čím chceš být a proč:

Barča: No Samueli, když se začneš pořádně učit a zlepšíš si známky, tak bys ani tu čtyřku nemusel mít. Pak budeš mít určité šanci.

Samuel: Barčo, pokusím se, chci být jako můj tatínek a opravovat auta.

Barča: Víš co Samueli, budeme spolu soutěžit, kdo bude mít lepší známky. Co ty na to?

Karlík: Já chci s Vámi soutěžit, budu mít samé jedničky a budu tím kominíkem.

Samuel: Já to ještě neřeším, mám ještě čas.

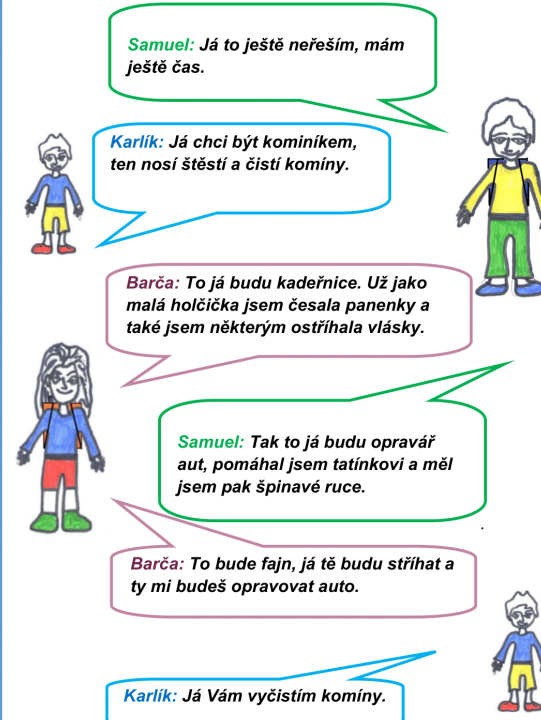
Karlík: Já chci být kominíkem, ten nosí štěstí a čistí komíny.

Barča: To já budu kadeřnice. Už jako malá holčička jsem česala panenky a také jsem některým ostříhala vlásky.

Samuel: Tak to já budu opravář aut, pomáhal jsem tatínkovi a měl jsem pak špinavé ruce.

Barča: To bude fajn, já tě budu stříhat a ty mi budeš opravovat auto.

Karlík: Já Vám vyčistím komíny.

Barča: Víš vůbec Samueli, jak se takové auta opravují?

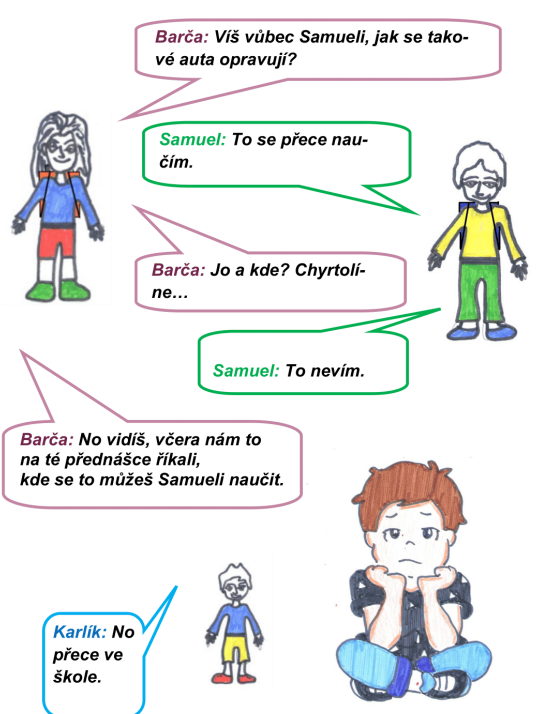
Samuel: To se přece naučím.

Barča: Jo a kde? Chyrtolíně...

Samuel: To nevím.

Barča: No vidíš, včera nám to na té přednášce říkali, kde se to můžeš Samueli naučit.

Karlík: No přece ve škole.

Samuel: Já jsem slyšel od staršího kamaráda, že byl se třídou na dni otevřených dveří, tam jim vykládali, jaké jsou různé obory a co se tam naučí.

Barča: Tak víš co Samueli, zjisti, kde vůbec ta škola je a jaké musíš mít známky.

Samuel: Tak to je v pasti... Já jsem měl i čtyřku. Myslíš, že bych se dostal na opravě aut?

Příloha č. 8 – komiks na téma „Chování ke svým kamarádům, spolužákům, na veřejnosti“

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!

Ve škole i na veřejnosti se chováme slušně, s úctou, zdvořilostí a soucítěním. Především ke starším lidem se chováme s respektem.

ŠIKANA je, když se ve třídě vyskytne jedinec, který fyzicky napadá, pomlouvá nebo vydírá spolužáka. Většinou ostatní spolužáci si toho nevšímají.

ŠIKANA se může projevit u spolužáka zhoršením prospěchu, záškoláctvím, strachem, depresí, snížením sebevědomí a může v nejhorším případě skončit i sebevraždou.

LINKA DŮVĚRY
Tel: 737 267 939
DĚTSKÉ KRIZOVÉ CENTRUM
Tel: 241 484 149

„Buď takovým, jakým se chceš zdát ostatním.“

Sokrates

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!

Vzájemné soužití o.p.s., realizovaný projekt.

„Pomocná ruka - Společně za práva a bezpečí“

Komiks

„Chování ke svým kamarádům, spolužákům, na veřejnosti“

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!

Barča se Samuelem se potkali u školy, všimla si, že Samuel je smutný.

Barča: Ahoj Samueli. Jak se máš?

Samuel: Ahoj Barčo. Nic moc. Po cestě do školy mě otravoval Robin

Ve třídě se Barča ptá Samuela.

Barča: A jak tě otravoval?

Samuel: Bral mi batoh, nadával mi, že jsem malý a hloupý.

Paní učitelka: Co si to tam povídáte?

Úřad vlády České republiky
OSTRAVA!!!

Ke starším lidem se chováme s

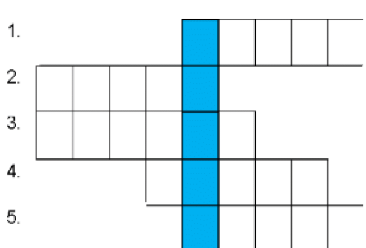
1.

2.

3.

4.

5.

1. Když máme radost, naitech se nám objeví.
2. Vaříme v něm oběd.
3. Při odhazování sněhu potřebujeme
4. Zaléváme s ní květiny.
5. Co nosí šnek na zádech?

V parku děti potkaly starou paní, která kulhala.

Karlík: Barčo, dívej ta paní srandovně kulhá. To je ale sranda.

Barča: Karlíku!!! Víš, že se nemáš starým lidem posmívat. Měli by jsme ji raději jít pomoci.

Samuel oslovil starou paní: Dobrý den, nepotřebujete s něčím

Babička: Chci jít do obchodu, ale bolí mě nohy a nevím, jestli tam dojdou.

Robin: Jestli chcete, tak Vám tam zajdeme.

Babička: To budu ráda, tady máte seznam na nákup. Jste hodné děti. Moc Vám za tu ochotu děkuji.

Jak by jste se zachovali vy?

Můžete si zde odpovědět.....

Barča se postaví a mlčí.

Paní učitelka: Samueli, můžeš mi odpovědět?

Samuel vidí Robina, jak na něj ukazuje pěstí, tak taky mlčí.

Robin se ušklíbá.

Jak by jste se zachovali vy?

Měl Samuel paní učitelce říci, co mu Robin dělal?

Paní učitelka viděla Robina, jak ukazuje pěstí na Samuela. Má situaci začít řešit?

Chová se Robin správně?

Měla Barča říci paní učitelce o Robinovi?

Můžete si zde odpovědět.....

Setkal/a jsi se někdy se šikanou Ty osobně? Myslíš si, že spíše Tě někdo šikanoval, nebo Ty šikanoješ své spolužáky a kamarády? Zkus pravdivě si odpovědět.

Pokud patříš k těm, co Tě šikanují, uvaž se s tím někomu svěřit?

Pokud se Robin zachoval špatně, měl by se omluvit.

Robin: Samueli, omlouvám se za své chování. Můžeme být kamarádi?

Dobře, omluvu přijímám. Můžeme být kamarádi, jestli

Barča: Nezájeme po škole do parku? Musím, ale vyzvednout Karlíka.

Příloha č. 9 – komiks na téma „Motivace ke vzdělání“

Úřad vlády České republiky

OSTRAVA!!!

VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Občané prosperují
Město prospívá

Křížovka pro Tebe

1. USA hovorově A.....
2. Zdrobnělina slova Matka M.....
3. Jak se jinak řekne Tatínek O...
4. Sestra mé matky je moje T...
5. Na první straně je napsáno slovo modrou barvou K.....
6. Dopravní prostředek—Osobní A...
7. Zvíře, které má zobák a křídla P...
8. Protiklad samce je S.....
9. Do Školy nosíme na zádech A.....
10. V čem nosíme nákup z obchodu? Nákupní T....

Úřad vlády České republiky

OSTRAVA!!!

VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Občané prosperují
Město prospívá

Vzájemné soužití o.p.s. v rámci realizace projektu
„Pomocná ruka -
Společně za práva a bezpečí“

Komiks

„Motivace ke vzdělání“

Úřad vlády České republiky

OSTRAVA!!!

VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Občané prosperují
Město prospívá

„Dobrý den děti, je tady další díl komiksu, který se jmenuje „Motivace ke vzdělání“ „Možná, že bude lepší, když si nejprve řekneme, co je to **MOTIVACE**?“ „Tak třeba ty Barčo, dokázala bys vysvětlit, slovo **MOTIVACE**?“

„Motivace?“ „Jak bych to řekla?“ „Myslím si, že je to jako když třeba nebudu zlobit, budu se dobře učit a za to pak dostanu třeba nový mobilní telefon.“ „Je to správně?“

Úřad vlády České republiky

OSTRAVA!!!

VZÁJEMNÉ SOUŽITÍ
Občané prosperují
Město prospívá

„No to se podívejme, i Samuel na to najednou přišel!“ „Ten hoch se snad ještě začne pořádně připravovat do školy a dobře se učit?“

„No, tak to si pište pane učiteli, já chci taky něčím v životě být a něco dokázat, tak jako ostatní!“

„Tak nakonec i Samuel na to přišel, že je lepší chodit do školy a dobře se učit, protože se to rozhodně vyplatí!“

„Když tak nad tím přemýšlím, já bych chtěla jít, po ukončení základní školy dále, na nějakou střední školu.“ „Myslím, že by mohlo být pro mě motivací, dobře se učit, mít dobré známky, tak abych měla větší šanci, že se na nějakou střední školu dostanu.“

„No jo, zase máš pravdu, slyšel jsem, že na některé střední školy se hlásí mnohem více studentů, než se vejde do jedné třídy.“ To si prý potom budou vybírat jen studenty, kteří mají ty lepší známky.“ „Já to vidím tak, že je potřeba dobře se ve škole učit, jinak se budeme muset spokojit se s tím, co na nás zbyde!“ „Aha - motivace..“

„Výborně Barčo, to je správně!“ Ted' to druhé slovo, **VZDĚLÁNÍ**.“ „Samueli, jak bys vysvětlil slovo **VZDĚLÁNÍ**?“

„Já si myslím, že **VZDĚLÁNÍ** je - noooo třeba, děláni něčeho?“ „Chodit do školy?“ „Může to být, jako že se ve škole učíme?“ „Už to mám!“ Učit se!“ „Je to tak, pane učiteli?“

„Velmi dobře Samueli a teď si řekneme, jak se tedy motivovat ke vzdělání.“ „Tak například, co může být motivací, proto, abychom chodili do školy?“ „Zkuste mi někdo říci, co Vás ve škole baví?“

„Prosím, pane učiteli, já, já, já to chci říct!“ „Já mám na škole ráda, že se tady můžu setkat se svými kamarády, pobavit se s nimi, zasmát se, ale také navázat nové vztahy a kontakty, se spolužáky.“

„A teď zase já!“ „Mně se líbí, že jsou tady holky a je mnohem snazší s nimi mluvit, protože mimo školu, se s klukama moc bavit nechťejí.“

„Jo, málem bych zapomněla říct, že pro mě je ještě moc důležité, že já chodím do školy proto, abych se tady naučila to, co ještě neznám a neumím.“ „Nevím jak kdo Samueli, ale mi na tom, jestli umím třeba číst, psát a počítat hodně záleží!“

„No jooo, kdybys to neřekla Barčo, tak by mě to asi ani nenapadlo, ale mě se hrozně líbí přírodověda a taky zeměpis, protože mě moc zajímají všechny ty zvířata, kde žijí, a tak..“

„No vidíš Samueli a to jsi ještě nedávno říkal, že tě škola vůbec nebaví!“

„No tak tohle bych do Vás vůbec neřekl!“ „Velmi se mi líbí, co jste právě řekli, ale pojd'me dále děti!“ „Co dalšího Vás ještě může **motivovat ke vzdělání**?“

